

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIJA
Bulev. Regina Maria Nr. 13. Tipografia „Aradul”
INSERTII
se primesc dupa tarif la Administratiia ziarului si la toate agentii de publicitate.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL

DIRECTOR: ION MONTANI.

2 Lei ex.

Lei ex.

Eclipsa unor valori

Arad, 10 Dec.

constatat de atâteori, că Ar-romănesc de până ieri avea unitară tabără națională din organizații într-o simplitate, luptam cu toții pe un front. Presiunea inamicului ne silea să ne înmănușiem energiile și astfel sporadicamente disolvaute, — doctrin-averse ce se încercau, — se au surd de blocul unei soli- de granit.

Secular odată câștigat, politica tradițională a Aradului românesc, — b. tonată până instinctul de conservare, — îndărăt de mirajul unui orizont de libertăți. Tendința odată risipită, presiunea deficitivă spulberată, în su-ponora din vechii noștri coa-ri a pornit un proces de des- agregare.

Conducători, neputând să de obse- a unei îndelungate de luptă și negăsind acum obiectiv propriu în fața lor, cu sine obișnuințe bizare în schimbată. Câtă vreme în de ieri personalitatea lor tractată de nevoia efortului și vădea o deplină unitate și azi — dușmanul de invins, — aceiași oameni, un proces de fatală de- psihică, trădează un mare constituția lor morală și in- sală. Din sufletul lor lipsește calitatea, prin care s'ar putea în viața intimă a neamului se lipsește o cunoaștere mai a culturii românești, așa infiripat aceasta în vechiul și a ajuns, — orice ar zice — hotărâtorul și neîndoiosul titlu de viitor pe scena

de această meteahnă, con- luptelor de ieri s'au com- acum în adevărata lor țară desrădăcinați, cu mintea de tipare unei educații în aproape toate cazurile și streine de geniu ne- nostru.

Un mare moment tragic aici — român cu inima la loc nu durerea, contemplând pe acești de frunte și văzând cum în lor eroul de ieri se scufundă conștient și cum la suprafață dreptat omul chinuit de slăbi- lui mărunte. În neputința de putea fixa într-un stabil echi- moral, cu vanitatea și cu pre- ajunsă patologică, ei aran- spre consternația profundă a bunilor români, dar și în dușmanilor noștri externi un trist spectacol de di- Recentă „alegere” dela Dej

de îndejuns.

Arad se topește într-un haos de false îndemnuri și prevedem cu groază acest haos ar putea să-și gă- încurând centrul său de ro- condensat în formula unui politic categoric în toate unile lui.

reflexiuni permanente, se arapă pe hârtie acum cu oca- fimos document „electo- publicat în revista „Țara Noa- de domnul profesor universitar

G. Bogdan-Duică și asupra cărui document s'a făcut atâtea vâlvi în presa de partide. Ca într-o străfulgerare s'a putut constata de oamenii cu conștiința românească nealterată, până la ce adâncimi a putut străbate lustrearea între frați, azi, când faza consolidării naționale e departe de a-și fi luat cristalizări definitive.

Să ne fixăm la un singur moment din cronica ultimelor zile, pen- truca să ne dăm seamă de exage- rațiunile de incoștiență în cari ne complăcem. E momentul politic al discursurilor parlamentare, rostite zi- lele aceste de dd. deputați Gh. Bernády dela T. Muresului și T. Zima dela Arad. Acești exponenți ai mi- norității maghiare reprezintă curen- tul așazis „democratic” și se orien- tează într-un sens cu mult mai adecvat caracterului statului nostru.

Totuș — dupăcum am arătat și ieri — între argumentele, cu cari ambii acești oameni politici s'au implatoșat împotriva noastră, găsim pe acele atât de cunoscute și de des întrebuițate de propaganda antiro- mânească din străinătate, cum sunt de pildă: unitatea economică a vechi Ungarii, necesitatea reînvierei ei la brațul Germaniei în fața pan- slavismului și „superioritatea” civi- lizației ce a stăpânit până mai ieri pe aceste meleaguri.

Sunt atât de îndrăznețe aceste pseudo-argumente, încât am părăsit de mult ambiția de a le mai ră- sterna. Ne cuprinde însă un pro- fund desgust în fața atâtei eclipsări a valorilor ardelenesti de pe ve- mării, când răspunsul la asemenea îndrăzneții n'ar trebui să vie nici- odată de aiurea decât din partea lor.

Întrebăm, unde erau parlamentarii Ardealului cu acea ocazie? La Dej?!

NOTE

Terente și poezia germană

Arad, 10 Dec.

Terente, de care presa bucureșteană de senza-ție a încetat, în timpul din urmă, să se mai ocupe pe pagini întregi, e pe cale să ajungă la o răsunătoare faimă mondială. Terente, spre deosebire de multe alte firi re- voltate, poate spune că a avut o presă excelentă, atât între Nistru și Tisa, cât și peste relativ strămile noastre grănite.

Un foarte vechiu și serios ziar din Viena scria, nu de mult, un lung articol despre Terente. Gravel „Corriere della Sera” al senato- rului Albertini, a dedicat și el câteva coloane acestui bandit. Brăila de unde Panait Istrati a plecat în lume, a ajuns iar la ordinea zilei în presa apuseană.

„Eu sunt Majestatea sa căpitanul de hoți Terente și-am cinstea să'nvârt în oțeta Dunării sceptrul [meu, ghioaga noduroasă, de stejar.

Eu sunt stăpânul sutelor de băiți și sclavul sutelor de fete.

Într-o zi de târg la Brăila Zării două surori zimbându-mi dintr'un colț.

Într-o noapte de târg la Brăila Le răpii pentru surorile lor, ratele sălbatice din [mășina Dunării.

Iubesc pe dracii săraci și pe-țigerii săraci. Am cumpărat flașnete la zece cerșetori invalizi [de războiu.

Ei cântă la curțile din București și Constanța Cântecul căpitanului de hoți Terente.

Coșocar și Cervusa sunt obile pe lângă mine. Li vor spânzura pe drept sau pe nedrept. Dar pe mine nu mă vor spânzura, căci eu mă [agăț sălbatice.

Aeroplan, mici canoniere, mitraliera, polițiști [marinari, jandarmi, soldați, Au fost porniți împotriva mea.

O armie întreagă împotriva unui singur.

Eu sunt sursa scoteților voastre iscusite; Eu sunt legea voastră care se întoarce împotriva [voastră.

În războiu m'ați învățat să prăd, și să ucid. Sunt ucenicul vostru sărguincios, eu Maestatea sa, căpitanul de hoți Terente”.

Dupăcum se vede, poetul Klabund aruncă pe umerii lui Terente mantie de revoltat, de erou. Fantazia și simpatia poetului german îl spală, parcă, de toate crimele pe acest ucigaș de rând, răsărit din mocirla noastră socială.

Pentru siguranța Patriei

— Franța și Anglia ne dau exemple. — Arad, 10 Dec.

Știri de prin toate colțurile lumii ne aduc la cunoștință măsurile concomitente cari se iau, — ca printr'un consens tacit — în toate țările, îm- potriva uneltirilor comuniste cari primejduesc temelia întregii civilizații a veacului. Țări cu tradițiuni de ordine, cum sunt Anglia și Franța, cu un aparat administrativ și polițienesc înarmat și cu prestigiul occidental al autorității și cu un complex de legi în cadrul cărora se cuprind și se prevăd toate posibilitățile, au dat alarma fățiș împotriva celor ce predică și uneltesc revo- luția nimicitoare.

În Franța, odată cu declarațiunile alarmiste ale ministrului președinte Herriot, care a mani- festat până acum o prea mare toleranță față de elementele anarhice, și ale ministrului marinei Dusmenil, a început o severă acțiune de repre- siune, cu numeroase arestări și expulzări, acțiune care dăcă s'ar fi desfășurat în țara noastră, ar fi ridicat împotriva o furtoasă de protestări interesate, în fruntea cărora s'ar fi pus, ca în- totdeauna, ziare „românești” și chiar partide po- litice.

Și totuș, România este cea mai direct amenin- țată de propaganda și acțiunea revoluționară rusă, cu atât mai primejdioasă cu cât vine uneori vopsită cu alte culori naționale irendente și chiar cu false etichete ale intereselor minoritare.

Faptul acesta, constatat de nenumărate-ori de toți bunii români, vine confirmat din nou pe altă cale, a cărei obiectivitate nu tol-rează nici-o îndoială. Într'un articol special asupra propa- gandei comuniste, provocat de ultimele incidente din Franța, marele ziar parizian „Le Temps” atrage atențiunea că propaganda comunistă este particular de activă în țările unde ea se sprijină pe minoritățile naționale.

Ziarul francez a cărui specialitate este politica externă afirmă apoi că efectele propagandei anar- hice se constată la hotarele de est ale Poloniei, în Basarabia, în Bulgaria și până în Jugoslavia, și termină cu următoarea concluzie, care are în- fățișarea gravă a unei somațiuni care se face în numele civilizației și umanității primejduite de suvoaile turburi ale anarhiei:

„În toate capitalele (e vorba de țările enumerate mai sus) aceia cari au sarcina puzerii își vor asuma tragice responsabi- lități dacă ei nu vor veghea la siguranța socială atât de grav amenințată de propa- ganda comunistă”.

Măsurile cari s'au luat până azi în țara noastră în contra uneltirilor sovietice n'au atins, — în ciuda campaniei ce se duce împotriva „reacționa- rismului” guvernelor noastre — nici pe departe severitatea măsurilor de represiune ce se desfăș- ură actualmente în Franța și Anglia. Logic ar fi fost ca, dimpotrivă, România fiind cea mai mult amenințată, măsurile preventive și repre- sive să fie cu mult mai severe ca în alte părți.

Legile votate în ultimul timp împlinesc lipsu- rile în această direcție. Dar nu este destul atât. Propaganda anarhică luptă pe nenumărate căi, cu perversiunea rafinată a răului, surprinzând de

multe ori buna credință a oamenilor de ordine în te miri ce întâmplare sau incident, urmărind firul, găsești la capătul lui o uneltire pornită din aceea sursă dușmană, ținând în mod meto- dic și calculat anumite scopuri. În fața acestei situațiuni, măsurile legislative trebuiesc să fie sprijinite de concursul întregului aparat al auto- rităților constituite și al întregii populațiuni pașnice și doritoare de ordine.

În ce privește propaganda anarhică nu trebuie să se facă nici-o deosebire între Basarabia și orice alt județ de graniță. Și aci atragem atenți- a autorităților noastre. Se pare că în această regiune mișună, scăpați prin diferite manopere de cerintele legii p-ntru șederea streinilor pe teritoriul nostru, o mulțim: de înd-zirabili, per- soane dubioase cari, chiar în cazul când nu ar fi agenți direcți ai propagandei comuniste, sunt — ca oameni de afaceri, — indezirabili pentru eco- nomia națională. Cum s'ar putea urmări și cer- ceași acești suspecți, cari se pare că își găseec adăpost și în comunele rurale, nu este în căde- rea noastră s'o indicăm. Ceeace trebuie însă să se facă, este ca fie-care bun român să dea tot concursul la opera preventivă pentru care ne via îndemnul imperative din chiar țările apusene al căror spirit democratic nimeni nu-l poate tăgădat.

Dela frații din munții Pindului

Pentru ca să se vadă setea de slovă și cultura românească la îndepărtații noștri frați din munții Pindului, publicăm următorul apel, — pe care ne-am grăbit să-l satisfacem — trimis nouă de bunul român care este d. Samarineanu, directorul gimnaziului român din Grebena (Grecia).

„În inima Greciei, la poalele munților Pin- dului, într'un orășel, spre care gravitează întreg românismul din Epir și Tesalia s'a în- ființat acest gimnaziu românesc. Acest gimna- ziu are menirea ca să servească de focar culturale românești pentru frații noștri din Peninsula Balcanică și are de scop pe lângă instruirea tinerelor generații și educarea ma- rei masse a poporului.

„În acest scop direcțiunea și corpul didac- tic al gimnaziului au hotărât să jorganizeze o bibliotecă publică pe lângă gimnaziul a- cestă, prevăzută cu cât mai multe cărți de literatură și mai ales, cu cât mai multe re- viste și ziare românești.

„Facem un călduros apel la sentimentele D.Voastre de bun român și Vă rugăm să binevoiți a trimite ziarul: D.Voastră biblio- tecei noastre pe adresa: Gimnaziul Român din Grebena-Grecia”.

Am publicat acest înduioșetor și îmbărbă- tător apel al fraților macedoneni în speranța că se vor găsi să răspundă la el și particu- larii oameni de bine și casele de editură.

VERDUN DUPĂ RĂZBOI

— Note de excursie — (Urmare și sfârșit)

Continuând drumul nostru, urcăm o col- lină și în fine ajungem la renumitul fort Douaumont, care a fost botezat de „cea mai tare fortăreață din lume”. Turnul central de oțel, o masă de 45 tone, a fost nimerit de un obuz german de 42 cm., scos din loc și aruncat la o distanță de 50 metri. În locul lui a rămas o pâlâie de pământ, în a cărei fund s'au îngrămădit schijele de obuz. Ur- mând explicațiile maiorului, intrăm în culoa- rele suterane și ajungem la finea unui culo- ar întretăiat prin explozia granatei, ce a distrus turnul central. După această explozie germanii au atacat fortăreața și au încercat să pătrundă prin culoarele țiate. Francezii s'au opus și în această gaură de un metru înălțime s'a dat cea mai groaznică luptă cu granate de mână. În decurs de zece minute cadavrele sfărâmate au făcut barieră înaintea gaurii și sângele ce curgea, îmbăta cu mi- rosului lui cald pe combatanți. Timp de oră nemții au înaintat 40 de centimetri, ceea ce e mult! După o luptă fără milă, fortăreața a căzut, dar numai în ziua următoare. În seara anterioară comandantul fortăreței: ma- jor Annepoque a trimis trei soldați să ce-ară ajutor din Verdun. Din acești trei, doi erau frați. Unul dintre frați a fost împușcat în

piept, dar celalalt, conștiu de rolu impor- tant ce-l avea, a trebuit să lase pe fratele său, care în agonia morții îl ruga să-i ajute! Cu inima plină de durere a abandonat pe fratele său în prada morții, numai ca să ajungă la timp! Ce splendidă pildă de de- votament patriotic! Când în fine contra-atacul francez a recupat fortăreața, n'a găsit acolo nici un om viu! Toți apărătorii erau morți, iar maiorul comandant a fost dus ca prizo- nier! Fortăreața însă a fost recupată, și prin poziția ei strategică a putut să oprească viitoarele atacuri germane! Dar trupele sal- vatoare n'au prea mult s'au bucurat de această victorie, căci peste câteva minute au căpatat o ploaie de obuze, încât s'au refugiat în cu- loarele inferioare ale fortăreței! Ce e drept aici erau jenați de mirosul putred al cado- vrelor măcinate... dar totuș era mai bine așa, decât să fi nimerit de vre-un „srappnell”! Acest supliciu a durat trei zile, până când regiunea fortului Douaumont a fost definitiv curățită.

Coborând de aici, ne-am oprit lângă „tranșeta baionetelor”. Iată istoria ei: „Partea doua a echipelor franceze de contra-atac al fortului Douaumont, a fost brusc prinsă în flanc de un foc de obuz

dinspre West. După câteva schimburi de gloanțe, două din aceste batalioane franceze și-au săpat o tranșee și au rezistat atacului german, timp ce celelalte au înaiutat pentru recuparea fortăreței. Germanii, văzând în- versunarea francezilor din tranșee, au deschis asupra lor un foc infernal de obuze, și ambele batalioane franceze au fost în- gropate de viu, în decurs de zece minute. Bravii soldați au știut să moră cu baioneta în mână. Astăzi, în locul tranșeei se vede un lung șir de baionete, pe jumătate eșite din pământ... S'a desgrobat o „baionetă” din această tranșee și s'a găsit un schelet ținând pușca ruginită în mână. Așadar, din aceste batalioane îngroate numai vârful puștei a rămas la suprafață! Este imposibil să nu te descoperi înaintea unui astfel de eroism, și să nu privești aceste șire de baionete cu o adâncă pietete! Dealțul acest spectacol a impresionat foarte mult pe un milionar american, care a zidit un monument de beton de-asupra tran- șeei!...

„De-aici am ajuns la o mică capelă îm- provizată, unde se făcea exhumarea soldați- lor. Un preot ne ținu o cuvântare. La urmă ne-am scris numele într-o carte mare, dând un mic obol pentru văduvele și orfanii de război.”

Înaintea de-a ne reîntoarce la Verdun am trecut cu privirea peste aceste triste plaiuri unde au pierit atâtea suflete. La stânga un mare cimitir francez. O mulțime de cruci albe, cu inscripția: „Aici zac douăzeci de

Mica publicitate

SE CAUTA o dactilografă, perfectă în limba română, cu un salariu bun. Adresa la Administrație.

MEDITAȚIUNI din fizică, latină, germană, eventual și din celelalte studii de absolvenți liceului de băieți. — Adresa la Administrația ziarului. (395)

Articole de modă bărbătească mai ieftin le puteți procura în prăvălia lui **Dimitrie Manea** Arad, Strada Meșianu. — Magazia permanentă de pălării, albituri și cravate bărbătești. (287)

Vă rugăm să nu uitați

că chiar un mic adaus de **VERITABIL FRANCK** îmbunătățește cafeaua Dvs. o colorează admirabil brun-auriu, și afară de aceasta o effinește.

222 *) cu rășnița de calos.

ELEONORA

Salon de manichiură și coafură pentru dame, Arad, Strada Eminescu (Deák F.) (399)
Mare asortiment de articole cosmetice.

Tuns Manichiură . . . . . Lei 20.
Pieptănat . . . . . Lei 25.
Spălătul părului . . . . .
Vopsire de păr în toate culorile.

Salon de dame

după moda engleză și franceză
M. TOTH Arad, Bul. Reg. Maria 9, etaj II.

De vânzare

în centrul orașului **BUTENI** o casă pentru prăvălie și crămă cu 4 camere, locuință, bucătărie și o grădină frumoasă. Prăvălia e prevăzută cu pături, are debit de tutun, crămă aranjată cu vase. — Adresa la Institutul de Credit „Codrul” din Buteni (jud. Arad). (393)

SALAN

este cunoscut de lumea științifică ca cel mai bun și cel mai perfect și mai ieftin **desinfectant.**

Distruge toate bacteriile, nu este caustic, nu este otrăvitor. — Transparent ca cristalu, inodor în orice mros neplăcut și este un bun profilactic contra bolilor venerice. — **Salanul** se găsește în toate farmaciile și în drogeriile în sticle de 100, 250, 500 și 1000 grm. — Toate informațiile și toate tipăriturile se pot căpăta la:

Direcțiunea Uzinelor de produse Chimice „SALAN”
„TIMIȘOARA.”
II, Piața Bădea Cârțan 2.
Telefon 18-84. — Teleg. : SALAN, Timișoara (Mosse 7034) (196)

De vânzare

mai multe terenuri de case în Micăla-Nouă, în locurile cele mai frumoase cu prețuri avantajoase. Adresa: (258)

MUNTEAN,

Arad, Str. Brancovici (f. Lazar Vilmos) Nr. 2.

Insertii se primesc

la Administrația ziarului.

Turburările studențești dela Oradea-Mare

Confratele „Sentinela dela Vest” din Oradea-Mare relatează astfel noile incidente studențești petrecute Luni 8 c. în acel oraș:

Sunt cunoscute de publicul orașului incidentele recente dela Academia de drept din localitate, dintre studenții români și evrei, pre um și alarma ce ziarul evreo maghiar s'au grăbit s'o dea. Studențimea în mod conștut și demn, și-a păstrat calmul ei, cerând d-la consiliul profesional al Academiei pedepsirea elementelor turbulente și provocatoare. Au fost pedepsiți 8 studenți evrei aflați de vinovați, iar pentru alte cazuri s'au ordonat și sunt în curs anchete.

Continuarea anchetei era fixată pentru Luni, la ora 6 seara. Au fost audiați și studenții evrei și români. Cauza lor era dreptă, studenții români nu se agită, ci regulat, ca și altădată, au audiat cursurile lor. Nu tot astfel evreii. Dela ora 5 începând, câțiva indivizi suspecti aveau contact aproape la fiecare moment cu studenții evrei. Pe str. Episcopul Ciorogariu se iviră grupuri suspecte, circuli și spionând în fața Acad. miei. Înspre ora 6 și 7, numărul acestor indivizi se înmulți și creșu dela 40 până la 50, toți înarmați cu bastoane

și ciomege. Purtarea lor era provocatoare față de studenții români cari intrau sau esiau dela Academia și circularea lor lăsa să se deducă că au de gând să provoace o ciocnire între studenții români și ei. Acești indivizi erau conduși de studenții evrei.

Studenții români, incunostiți și, și-au păstrat demnitatea lor, nu s'au grăbit să se înarmeze și nici nu s'au grăbit să provoace ci, după terminarea cursurilor, pașnici, s'au îndreptat spre casa. Pe stradă însă, cum ei nu erau decât în grupuri de 2-3-4 inși, un individ înarmat cu un comag sărind d-sub o poartă, a atacat mișlește pe la spate pe un student. Românii au fost înconjurați de evrei, dar au știut să răspundă, de orice natură a fost atacul.

După acest atac, din care au ieșit răniți câțiva studenți români, studențimea a mers la poliție și au reclamat cazul. Aseară s'au adunat toți studenții la cafeneaua „Royal”, unde au făcut o demnă manifestație. Astăzi de dimineață a început ancheta. Rezultatul ei se așteaptă cu mare nerăbdare de toată lumea.

În m-n festajii de aseară studențimea s'a purtat demn, așa cum știe românul să se poarte întotdeauna.

Din lumea minoritară.

Șvabii și Sașii

Asupra acestei chestiuni interesante și de actualitate publică, un vechiu ziarist sas, care trăiește în prezent în Timișoara, centrul șvabilor: bânăteni, scrie un articol de fond în ziarul german din Sibiu „Sieb. Deutsches Tageblatt” în care se fac următoarele constatări:

În opinia publică săsească se mai aud și acum încă voci, care manifestă oarecare neîncredere față de o colaborare mai strânsă între Sași și Șvabii din Banat. Se spune că această colaborare ar îngreuna numai politica sașilor, fără ca să se ajungă scopul șvabilor, cari sub regimul maghiar fuseseră complet maghiarizati.

Autorul arată apoi, că maghiarizarea șvabilor a fost urmarea politicii greșite, ce s'a făcut în anul 1848 la curtea habsburgică din Viena, și care a dat poporul șvabesc cu totul pe mâna politicii de maghiarizare dela Budapesta. Încercarea sașilor, unii, de-a trezi din nou conștiința națională la șvabi, a trebuit să eșueze din următoarele motive:

Maghiarizarea șvabilor a fost, cum s'a arătat mai sus, efectul unor împrejurări externe și puternice, față de care sașii erau prea slabi ca să poată lua luptă cu șanse de izbândă. De altă parte maghiarii considerau pe șvabii din Banat ca o pradă națională, la care nu voiau să renunțe de dragul sașilor. Din această considerare ar fi fost o mare imprudență pentru sași de-a se amesteca mai mult în politica șvabilor, căci prin aceasta ar fi riscat să și strice bunele relații cu guvernul din Budapesta și să piardă toate privilegiile naționale.

După aceste constatări referitoare la trecut, autorul face următoarele reflexiuni asupra situației prezente.

În România situația șvabilor s'a schimbat cu totul. Chiar și cei mai fervenți conducători „maghiarozoni” ai șvabilor au recunoscut din primul moment, că trebuia să rupă cu trecutul și să trezească din nou conștiința națională la șvabi. Lucrul acesta a mers mai ușor decât s'ar fi crezut. Astăzi în Banat e o intensă viață germană națională, lucăt și crește imina când treci prin satele șvăbesti. În fostul

stat maghiar nu era nici o legătură suficientă între singuraticile sate șvăbesti, iar azi e o strânsă colaborare între toate. Șvabii din Banat au început acum să devină un popor și această dezvoltare îmbucurătoare face progrese uimitoare. Având în vedere scurțul timp de cinci ani și vechile obiceiuri înrădăcinate la poporul șvabesc, acest progres e de-a dreptul colosal. Nu suntem de loc optimiști dacă ne exprimăm speranța că procesul de regermanizare al șvabilor va fi în scurtă vreme terminat cu cel mai bun rezultat.

Noile soldate în armată

Iată după noul buget al ministerului de război noile soldate în armată:

Generalul de divizie 5.000 lei; generalul de brigadă 3.000 lei; general de corp de armată 3.250 lei; general de divizie 3.000 lei; general de brigadă 2.400 lei; colonel 1.800 lei; locotenent colonel 1.350 lei; maior 1.100 lei; căpitan 1.000 lei; locotenent 900 lei; sublocotenent 800 lei; inspector general al muzicelor 1.350 lei; șefii de muzică principali 1.100 lei; șefii de muzică clasa I 1.000 lei; șefii de muzică clasa II-a 900 lei și cei de clasa III-a 800 lei.

Preoții militari asimilați în soldă cu un general de brigadă 2.400 lei; preoții asimilați în soldă cu un colonel 1.800 lei; preoții asimilați cu un locotenent colonel 1.350 lei; preoții asimilați cu gradul de maior 1.100 și cei asimilați cu gradul de căpitan 1.000 lei.

Acestea sunt soldatele de bază ratificate prin noul buget.

Agonia lentă a Rusiei sovietice

— O nouă mărturie despre adevărata situație din Rusia sovietică: poporul pierde de foame și mizerie —

În ultimul număr din Le Figaro găsim o nouă documentare asupra stărilor din Rusia sovietică. Marele ziar francez a înțeles pe un muzicant de origine poloneză, pe care revoluția sovietelor l'a surorins în Rusia și care a suferit timp de 4 ani chinurile „raului” bolșevic.

Simplu artist, fără păreri politice, mărturia acestui nenorocit e cu atât mai obiectivă.

Mizerie cumplită

— Mizeria este oare atât de mare cum susțin unii? a întrebat ziaristul francez.

— Ea depășește tot ce s'a scris mai cu seamă în provinciile și orașele în care foametea e în stare endemică. De altfel, chiar dacă în unele părți ar exista rezerve de alimente, ele nu pot fi transportate în centrele unde lipsesc din pricina lipsei mijloacelor de transport.

Apoi, Rusia nu mai are la dreptul vorbind nici un fel de industrie. Aproape toate produsele manufacturate vin din afară. Iar în cele câteva fabrici cari lucrează, contra maștrii și lucrătorii calificați erau germani.

Toți aceștia au plecat însă, jurând să nu se mai întoarcă atâta vreme cât va ține regimul actual.

Cu un cuvânt, în afară de armată și de comisarii Rusia întreagă duce lipsă de toate. În ceace privește hrana, ceace da pentru o lună instituțiile de stat ajunge abea pentru patru zile. Restul timpului toată lumea fură ce poate și vinde cui poate. Nu mai există nici morală, nici igienă căci lumea prost hrănită, otrăvită de o pâine în care mișună vermi moare de foame și de vrig.

această proporție este exactă, dar citez orașul Berdiansk, care dela 460.000 cutoari a ajuns la 8000.

Unul din camarazii mei, un pianist ginar din Samara, care locuiește în Ag, a primit o scrisoare dela un nepot în care își lua rămas bun. „Mă voi cădea”, — zicea el, — și astfel părăsind vor mai putea trăi câțva timp”, mășor mi corpul.

Cum nu se mai găsește lapte și rau hrănit, nu pot să aibă un număr nașteri în Rusia. Femeile sustrag lor dela grozavia vieții. Am văzut în nând la Moscova adevărate uzine de țare, și femeile fac coada înaintea cialștilor.

Într-o seară, întorcându-mă găsit lepadat pe scară un copilăș de luni. Nu puteam să-l iau, căci eram ce să l hrănesc. L'am dat portea și l'a dus la comisariatul de poliție murit de foame.

Nici o speranță

Nu este nici o speranță ca această situație să se îmbunătățească, deoarece cântii cărora sovietele au vrut să fabricale, au refuzat. La ce bun să intr'o țară unde domnește numai și unde comisarii pot pune oricând produsele muncii noastre?

În cele din urmă, interlocutorul francez i-a expus motivele pentru dăsuul crede că regimul sovietic e dur în Rusia și pe cari „Le Fig” fâgăduiește să le publice într-un viitor.

În același timp ziarul francez a serie de articole prin cari va expune mejdia pentru Franța de a primi regul ei o organizare de propagandă tionară, camuflată în ambasade ce natici pentru cari orice morală se în formula lapidară a lui Lenin: „E ceace e, util comunismului; e ceace ce e, vătămător”.

De altfel incidentul cu căpitanul dovedește abea după câteva zile, că are ziarul francez.

Igiena a dispărut

La Moscova, unde locuim, continuă artistul polonez, nu mai există canalizare în casile de locuit. Murdăriile se aruncă prin curți și provoacă epidemii formidabile, cari fac adevărate ravagii printro populație extenuată și insuficient hrănită.

Sunt spitale dar n'au pături, rufărie și medicamente. Mortalitatea este înspăimântătoare. Un profesor dela facultatea din Moscova afirmă că Rusia a pierdut 27 la sută din populația sa în ultimii ani. Nu știu dacă

O acțiune europeană împotriva comunismului

— Propunerea unui oficios francez. —

Citim în „Le Temps”:

„E un pericol de ordia general care trebuie înlăturat și de acia trebuie să ne gândim seros să organizăm apărarea societății civilizate împotriva întreprinderilor comunismului internațional. Pretutindeni în Europa se săvârșeste o muncă lentă, care poate să ne pună mâine în fața unei crize mai grozavă în efectele ei decât însuși războiul. Organizarea „celulelor” și a „secțiilor” tînde să grupeze și să constituie în toate centrele importante forțele de luptă proletariene.

Se caută să se bolșevizeze masele muncitorești, să se adapteze acțiunea comunistă iuprejurărilor locale, să se exploateze criza politică și economică rezultand din situația creată de război și tot astfel din situația postbelică.

Toate astea se vād limpede și e de-ajuns să citești dările de seamă ale întrunirilor comuniste, discursurile care se rostesc și hotărârile care se votează, spre a fi fixat asupra scopurilor ce se urmăresc.

În toate capitalele, acei cari dețin și-ar asuma o răspundere tragică de veghia la siguranța socială atât de amenințată de propaganda comunistă. Criza de revoluționarii procedeză în internațional trebuie să ne organizeze astfel spre a-i combate. Ineț-legera nelor se va impune prin forță lucrărilor un moment dat, atunci când va fi se face față unui pericol comun.

Ceace izbeste mai mult, e d ganda comunistă este indeobște în statele unde poate să se sprijinească noritățile naționale. Efectele ei se g la granițele Poloniei. În Basarabia, garia și până și în Jugoslavia. Ea st din ferice, de rezistență puternică delor, care își dau seama de interesul rolul lor și că nu e ușor să fie formule de un idealism pueril.

Dar sfortarea e acolo și s'ar greșeală simulând ignorarea ei”.

UMORISTICE

Iubirea mea

— Parodie simbolistă —

I.

Iubirea mea a fost — o nepăsare
O lacrimă fugară
Un popas.
Un gest de un moment
O resemnare
Iubirea mea a fost — o apă stătătoare
Din vârful munților — Atlas.

II.

Iubirea mea a fost și-o apă curgătoare
Un sentiment nehotărît — ca de
Iubirea mea a fost — un semn de înțelegere
Și-a fost o lacrimă în care
Plutea — mărș
Un crocodil.

III.

Iubirea mea a fost — fără putere
O frunză galbenă de Toamnă
A fost o vagă mângâiere
Și a mai fost — frumoasă Doamnă
Și un bilot de închiriere.

IV.

Iubirea mea a fost o poartă
Pe unde nu știai s'apuci
Iubirea mea a fost — o întrebare
Ce se impune la intrare
De unde vii și unde te duci.

V.

A fost o umbră de credință
O frumuseță — ostrogotă
A fost — dispreg și umilită
A fost — ceva fără ființă
Și o mizeasă — fără gotă.

VI.

Ori cum a fost voi nu o știți
Iubirea mea nu-i asta . . .
Iubirea mea nu-i un păcat
Iubirea mea — e — un cerșetor
Un cerșetor bogat.
Iubirea mea e cer și e pământ
E vieță și mormânt
E aur și noroi — E pace și război
E pace și război
Și e război și pace
Și asta . . . ce-ar-aface
Iubirea mea
E-a tuturor și-a nimănuia
Amin și Aliluia.

Cronica politică externă

Rezultatul alegerilor în Germania

NAUEN, 9. — Din cauza numărului mult mai mare de electori, numărul deputaților în Reichstag se urcă la 489 în loc de 472 cum a fost până acum.

Rezultatul total al alegerilor anunțat oficial arată:

130 deputați socialiști;
110 naționali germani;
68 centriști;
45 comunisti;
50 din partidul popular german;
14 național-socialiști;
32 democrați;
19 din partidul popular bavarez;
17 din partidul economic;
4 welfi.

Ziarele republicane celebrează succesul stăngei.

„Berliner Mittagszeitung” crede că succesul partidelor republicane ar putea reinvia

fosta coaliție Wirth cu socialiștii centriști și democrații.

„Vorwärts” se declară mulțumit de rezultatele de până acum care asigură victoria republicanilor și democraților asupra dreptei reacționare.

Alegerile pentru Dieta Prusiei

Rezultatul provizoriu al alegerilor pentru Landtagul prusian este:

116 socialiști;
111 național-germani;
79 centriști;
47 comunisti;
50 partidul popular german;
12 nați. național-socialiști;
26 democrați;
10 partidul economic;
5 welfi;
1 polon.

Economice.

Bugetul ministerului de agricultură și domenii

Cari sunt sporurile cele noi

Bugetul ministerului de agricultură și domenii complet întocmit pe anul 1925, a fost depus pe biroul Camerei.

Iată cifrele mai însemnate cu privire la acest buget:

Veniturile se cifrează la 424 milioane 190.000 lei; cheltuielile, la 723,250 lei, iar plusul de cheltuieli la 97 milioane 400.234 lei.

Din plusul de cheltuieli 24 de milioane lei este pentru personal din care 14 milioane 594.200 lei reprezintă asimilarea salariilor inginerilor siviici și durnele plătite agronomilor. Restul este sporul de 35 la sută dat funcționarilor în anul 1924.

În noul buget s'a alocat o sumă de 705.000 lei pentru îndrumări agricole.

S'au mai alocat 2 milioane lei pentru cumpărare de animale de prăsilă, 500.000 lei pentru organizarea de expoziții zootehnice, 1.700.000 lei pentru plata despăgubirilor pentru animalele bolnave ucise conform legii sanitare veterinare, 23 de milioane lei pentru exploatarea fermelor și a pepinierelor, 4,8 milioane lei pentru hrana elevilor la diferite școli de agricultură, 5,65 milioane lei pentru sericicultură, 5 milioane lei pentru aplicarea legii pădurilor comunale, 4,5 milioane lei pentru plata cheltuielilor de transport a medicilor veterinari în combaterea epizootiilor.

Reducerea unora din taxele de export

Avizele date de comisia superioară navală

Comisia superioară vamală, întrunită luni seara la ministerul de finanțe, a proiectat la revizuirea taxelor de export, a mai multor articole produse în țară, dându-și avizul pentru reducerea sau menținerea lor, după cum urmează:

1. Taxa de export la ața de cusut 50 lei la kgr.
2. La câlții de mătase 25 lei la kgr.
3. La borhotul ramas după extragerea uleiului de bohot de porumb 1000 lei la vag.
4. La spițe colaci (obezi), căpățâni de roți și alte obiecte din frasin, complet confecționate, comisia și a dat avizul pentru fixarea unei taxe între 2000—2500 lei la vag.
5. La sămânța de castraveți 5 lei la kgr.
6. La articole de modă în mătase combinată cu lână sau alte materii 1 leu la kgr.
7. Fabricate cu susan (halva, tahân, etc.) 2 lei la kgr.
8. La capsulele și tuburile de staniol 5 lei la sută de kgr.
9. La amidon, scrabeală, dextrină, etc. din cartofi 5000 lei vagon.
10. La pazele de mătură și sămânță de mătură 10 bani la kgr.
11. La borhotul de sfeclă se menține taxa de 22 la sută ad-valorem.
12. La sacii de iură, cânepă, bumbac se taxează bruto per netto (după taxa produsului exportat).
13. La sacii de hârtie se menține taxa de 22 la sută ad-valorem.
14. La neghina 3000 lei la vag.
15. La mazarichea sfărâmată se menține taxa de 10.000 lei la vag.
16. La făina alimentară (prăjită) s'a fixat aceeași taxă ca la făina albă (25.000 lei la vag).
17. La cărucioarele de copii 5 lei la sută de kgr.
18. La cuiele de sărmă, sărmă trasă 5 lei la sută de kgr. (taxă statistică).

Pentru taxarea celorlalte articole, ce figurează pe ordinea de zi, precum: gudroanele, acizii (resturi dela fabricarea parafinei), pârul de iepure, lână artificială, călți de in și cânepă, mașile și burțile de miel și vite, comiunea superioară vamală a rămas să-și dea avizul în ședință viitoare.

Criza din industria forestieră

La ministerul muncii s'a primit un memoriu din partea patronilor industriei forestiere prin care arată că lipsa de vagoane, enormele taxe de export, lipsa de credite pe distanță îi vor sili să nu poată face față plății lucrătorilor.

O revistă petroliferă franceză despre acțiunile petrolifere românești

Importanța revistei petrolifere franceze „Revue Petroliere” în numărul din 29 Noiembrie a. c. face următoarele aprecieri asupra valorilor românești:

„Valorile petrolifere românești au o tendință mai bună.

Progresiunea producției e constantă. O acțiune perseverentă se afirmă în această țară și e în adevăr regretabil că o colaborare mai activă cu Franța, nu se poate începe.

„Ștătuim cumpărarea valorilor românești, al căror curs actual nu reflectă deloc valoarea intrinsecă a industriei și nici viitorul acestei industrii.

„Este pentru prima oară când noi înțelegem să dam sfaturi”.

Un mare faliment pe piața cerealelor din Budapesta

BUDAPESTA, 9. — Piața cerealelor din Budapesta se află sub impresia unui mare faliment care ia proporții tot mai mari, dând loc la o anchetă judiciară.

Este vorba de „Budapester Allgemeine Getreidehandels A. G.”, fondată în Octombrie 1923 cu un capital de acțiuni de 500 milioane, eșită din firmele Philipp Herzl și Singer & Molnar. La această societate a participat cu 50 la sută și Holding Bank A. G., care face parte din concernul Groedl.

Întreprinderea, din a cărei direcție făceau parte marii industriași și al cărei director general era Alexandru Molnar, s'a ocupat cu exportul de cereale, făinoase și leguminoase.

Ei avea sucursale și opera în stil mare. Bursa de mărfuri din Budapesta se află în mari dificultăți pe urma acestui faliment, întrucât nu există o moară mai mare în Ungaria care să nu suferă pe urma lui. Creditoarele cele mai mari sunt: Moara Victoria, moara Concordia și moara Gisela, precum și moara de aburi din Budapesta. Numeroși cerealiști din provincie au pagube de sute de milioane. Până acum s'au primit denunțuri mai mici de pagube în suma totală de 2 și jumătate miliarde de coroane.

Contra directorului general Alexandru Molnar, s'a deschis o acțiune; el e acuzat de escrocherie, delapidare și falsificare de documente. El a declarat la interogator că tranzacțiile societății s'au încheiat cu o pierdere de 25 miliarde de coroane.

Societatea a făcut în măsură mare, speculații de cereale și tranzacții în Ungaria, România și Jugoslavia, precum și cu morile din Budapesta care suferă acum, cum am mai spus, pierderi foarte importante.

Cețiți și răspândiți
Tribuna Nouă

O înțelegere europeană pentru producția și repartizarea ferului și cărbunului

Paris, 8. — Ziarul „Le Matin” crede a ști că negocierile comerciale franco-germane se orientează spre o înțelegere europeană pentru producția și repartizarea ferului, cărbunului și oțelului, fiindcă se-mă:

1. De necesitatea de a face o parte dreaptă industriei miniere engleze și metalurgiei celorlalte țări europene.

2. De obligația de a îndepărta malthusianismul economic.

3. De respectul drepturilor țărilor, care nu produc fier și cărbune.

Export de cartofi din Ungaria

BUDAPESTA, 9. — Ungaria având din recolta anului de față un excedent de 20.000 vagoane de cartofi pentru export comerțului au început să ofere cartofi pentru export cu un preț mult inferior celui intern.

Știri externe

VIENA. — Direcția căilor ferate intenționează o sporire a tarifelor pe căile ferate cu 30 la sută de asemenea și taxele poștale vor fi urcate în curând.

PRAGA. — Producția cehoslovacă a rادیului în primele zece luni ale acestui an a fost de 2 grame.

VIENA. — Cu prilejul târgului de primăvară va avea loc la Viena convocarea organizațiilor economice din Statele succesoare ale monarhiei austro-ungare.

BELGRAD. La Mrosevac la 7 km. de linia ferată Skoplja-Mitovica s'au descoperit mari depozite de mangan, fer și mnezit. S'au găsit 13 straturi de magnezit din care două nu o grosime de 13 cm., una de 28 și alta de 31 m. Cantitatea de magnezit e evaluată de 10 milioane tone, cantitatea de fer la 20 miliarde tone și cantitatea de mangan la 5 milioane tone.

BELGRAD. — Dela 1 Aprilie 1924 până la 30 Septembrie 1924 s'a încasat din impozite directe 346 milioane 419.094,37 dinari pe câtă vreme bugetul prevede pentru acest interval numai 334.176.078,36 dinari.

SOFIA. — După unele știri, guvernul din Sofia ar avea intențiunea să depună în Sobrania un proiect de lege prin care s'ar concesiona grupului Royal Dutch Shell, dreptul de cercetări și de exploatare pe o suprafață de 50 mii hectare de terenuri presupuse petrolifere în regiunea Kustendil.

— 00 —

Devizele și valuta.

Rador, 10 Decembrie.

Zürich: Deschiderea: Inchiderea:

Berlin:	12290	—	12290
Amsterdam:	20850	—	20870
New-York:	51625	—	51650
Londra:	2426	—	2425
Paris:	2785	—	2785
Milano:	223750	—	2232
Praga:	155625	—	155850
Budapesta:	70	—	6975
Belgrad:	780	—	780
București:	265	—	260
Varșovia:	99	—	99
Vienna:	7275	—	7270

București închiderea: Paris 10,75, Londra 9,30, Berlin—, Newyork 197.—, Milano 860, Zurich 38 40 Vienna 28.—, Praga 590, Budapesta —

Valute: Napoleon 730, Marca de aur 46, leva 133 lir. turcescă 100, font englez 915, franc francez 10,70, franc elvețian 37.—, lira 865, dracum 330 dinar 270, dolar 195.—, coroana austriacă 28.—, coroana maghiară 26.—, socol 575. Marca polonă 35.—.

In Cermieu

Duminică la orele 11 se va face licitație publică în casa Embeș, se va licita casa, cât și mobilele, covoarele și altele.

Regatul România: Judecătoria de

Nr. G. 87—1924.

Publicațiune de licitație

Subsemnatul executor judecătoresc al Art. 102, a legii XLI din 1881, Art. 19, al legii XLI din 1903, aceasta publică, că în urma deciziei cătoriei de ocol Șiria, Nr. 2039 pentru suma de Lei 250 și accesoriu, fiindu-se executată escontentativă în casa lui Dr. Félix Bauer avocat în Arad, pus sechestrul pe mișcătoarele și pământurile de ghetă, prețuite în suma de Lei 250 și accesoriu, Deci în urma deciziei judecătorești ocol Șiria Nr. G. 2655/1924, pentru sarea pretențiunii de Lei 250 și accesoriu, spese stabilite până acum, se dă la licitație pe ziua de 18 Decembrie la orele 4 d. m. în comuna Șiria, casa urmăritului. Să invite cumpărătorii să vinde în bani gata, în caz de lipsă a prețului estimat.

Intrucât mișcătoarele sunt sechestrate din partea altora și aceștia și-au pierdut drept de escontentare, licitația se va face senzual § 120, al legii LX din 1881 în favoarea acelora.

Șiria, la 1 Decembrie 1924.

(496) Executor: Mihail

Reclama e sufletul comerțului

Tipografia „Aradul”

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A.
ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (În curte la dreapta)